

ד"ר מרים אדלסון
על כוחה של הציונות

דווקא ההבדלים בינינו עושים אותנו סתגלנים וחזקים
עמ' 15

ד"ר מרים אדלסון

קצוות מאוחדים

דווקא ההבדלים בינינו הם שעושים אותנו סתגלנים, חזקים ומעניינים ● זו היהדות שהרצל הכיר, אהב – והאמין שתביא לגאולתנו ● דברים לציון 125 שנה לקונגרס הציוני בבאזל

צילום: יוסי זליגור, 2022, ד"ר אדלסון בבאזל

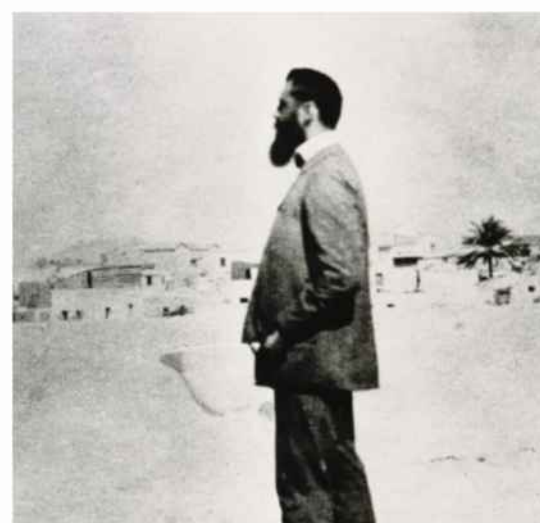
הפסיפס של הרצל טמון גם בפסיפס התכונות שהופך את מדינת ישראל המודרנית לנס בכל יום מחדש: אופטימית כנגד כל הסיכויים ומתגאה בביקורת העצמית שלה, במסורת רבת השנים, ובחדשנות

חרתנו על דגלנו פרויקטים שאחרים התייחסו אליהם בביטול, כגון שכנועה של ארה"ב להעביר את שגרירותה לירושלים, או הבאת כל יהודי צעיר בעולם לביקור ביכורים בישראל. גרמנו לכך להצליח כי החשבנו רק את מה שחשוב, התעלמנו מכל היתר

צילום: יוסי זליגור, 2022, הכנס בבאזל

צילום: Gettyimages, 1898, הרצל בפלשתינה

שתי מילים בעברית עולות במוחו של ישראלי יליד הארץ כמוני בהביטו על באזל, אותה עיר שווייצרית קסומה שבה ייסד הרצל את מדינת היהודים: "מה הקשר?" מה מחבר בין שני דברים שנראים כל כך לא קשורים? מדוע מכל המקומות בעולם צריך היה הרצל להגיע דווקא לבאזל כדי שאנחנו, העם היהודי, נוכל לשוב לציון? מה הקשר בין בתי הקפה האלגנטיים והכנסיות של באזל לסמטאות השוקים ולבתי הכנסת במזרח התיכון? מהו החוט השזור בין מימיו הצוננים של נהר הריין לחום הלוחט של חופי הלבנט? אם המרחק כה בולט היום, כשישראל מפותחת ופורחת, דמיינו לעצמכם את הניגוד החריף באותה תקופה, לפני 125 שנים, כשפיסת השטח המדברית היתה תחת שלטון האימפריה העות'מאנית.

אבל נראה שהניגוד הוא עצם העניין. הרצל חולל נס בבאזל, וניסים במהותם מנוגדים למציאות, כי הם מתריסים ומשנים את מה שישנו וקיים. הרצל עצמו היה מסכת של ניגודים: יהודי חילוני ומודרני, ני במראה של נביא קדום בעל זקן ארוך; מחזאי הכובש את קדמת הבמה בדרמה אפית ללא תסריט כתוב מראש; מדינאי למדינה שטרם נוצרה; ונשמה תועה העומדת כסלע איתן וחדורת מטרה; הוזה – ופרגמטיסט! פסיפס זה של תכונות סייע להרצל לכבוש את ליבם של מנהיגי העולם, כמו גם את הפילנתרופים והרבנים היהודים שהתנגדו לחזונו הציוני. זהו גם פסיפס התכונות שהופך את מדינת ישראל המודרנית לנס בכל יום מחדש: אופטימית כנגד כל הסיכויים; נלחמת על השלום; אנשיה הגיעו מקצות תבל אך מאוחדים בגורל אחו; ומתגאה בביקורת העצמית שלה, במסורת רבת השנים, ובחדשנות.

חזון ודחף, חלום וביצוע

אני מתגודדת בהצלחה, המקום שחב את שמו לאיש שיהדות העולם התכנסה בבאזל בשבוע שעבר, כדי לחלוק לו כבוד. אך אני חשה שאני גם חבה לו את חיי שלי, את כל הוויתתי. בשנות ה-30 של המאה הקודמת הוריתי עשו את דרכם לארץ ישראל מפולין. הם היו רק בני עשרה, והגיעו ארצה כל אחד לבדו, ובנפרד. הם עלו מכיוון שכמו הרצל, הם חשו שהשמיים מתקדרים מעל יהדות אירופה, ועשו זאת חרף העובדה שחלק מרבני פולין הפצירו ביהודים להישאר. הוריי זכו לחיות בזמן שאהוביהם בפולין נספו. הם גידלו

את אחיי ואותי כפי שהם סייעו בהקמת מדינת ישראל: בשיחה, בגאווה וללא מורא.

כשהייתי בת 16, ישראל לכדה את רביהמרצחים הנאצי אדולף אייכמן והעמידה אותו לדין מול מצלמות העולם. היתה זו תפנית עבדור, מעין הארה: פתאום הבנתי מה חווה הרצל כשהוא עצמו היה עד לפרשת דרייפוס. בפעם הראשונה למדתי על הצד האפל של הגודל היהודי, האיום הנצחי של אנטישמיות רצחנית.

בהשראת הרצל, עתידה הייתי לשלב בין שני הווקטורים האלה, בין החיובי לשלילי, בין רוחב לב לבין מגננה, בחיי הבוגרים.

שירתי כקצינה בצה"ל, ובתפקידי הייתי אמונה על מחקר ביטחוני סודי. המשכתי לקריירה בריפוי, כרופאה וכמומחית להתמכרויות.

כשפגשתי את שלדון, האיש שעתיד היה להיות בן זוגי למשך 32 שנים, ואהבת חיי, משכו אותי אצלו התכונות שהזכירו לי את הרצל: השילוב של חזון ודחף, היכולת הן לחלום והן לבצע.

להחשיב רק את מה שחשוב

כנני זוג, שלדון ואני היינו בעצמנו מסכת של ניגודים. כצברית לצד אמריקני בכל רמ"ח אבריו, רתמנו את ההבדלים בינינו למען מטרה משותפת: ישראל והעתיד היהודי. חרתנו על דגלנו פרויקטים שאחרים התייחסו אליהם בביטול, כגון שכנועה של ארה"ב להעביר את שגרירותה לירושלים, או הבאת כל יהודי צעיר בעולם לביקור ביכורים בישראל. מיד ושם ועד "תגלית" – התכנו את העבר להווה ועד לעתיד.

גרמנו לכך להצליח כי החשבנו רק את מה שחשוב, התעלמנו מכל היתר, ועצרנו ודאגנו לשלומנו של כל יהודי באשר הוא – אפילו אם לא כל אחד מהם הסכים איתנו תמיד.

הצלחנו מכיוון שברדך שבה צערנו, בעקבותיו של הרצל הגדול, היינו מוכנים לעמוד לברנו למען עמנו הייחודי והראוי. בתום הכינוס שציין 125 שנים לקונגרס הציוני הראשון בבאזל, אני מאחלת לכולנו בישראל ובגולה שנרע לשמר ולהנציח את אותם הניגודים.

הבה נזכור כי דווקא ההבדלים בינינו הם שעושים אותנו סתגלנים, חזקים ומעניינים. זו היהדות שהרצל הכיר וכה אהב, ובתכונה הזו ראה – ובצדק – את המפתח לגאולתנו.